

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
11 Ιουλίου 1985 *

Στην υπόθεση 107/84,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους David Gilmour και Friedrich-Wilhelm Albrecht, νομικούς συμβούλους της Επιτροπής, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Γεώργιο Κρεμλή, μέλος της νομικής υπηρεσίας της Επιτροπής, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg,

προσφεύγουσα,

κατά

Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, εκπροσωπούμενης από τον Martin Seidel, Ministerialrat, και τον καθηγητή Albert Bleckmann, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την πρεσβεία της, 20-22, avenue Émile-Reuter,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο να αναγνωρισθεί, κατ' εφαρμογή του άρθρου 169 της Συνθήκης ΕΟΚ, ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, απαλλάσσοντας από το φόρο προστιθέμενης αξίας τις παροχές που πραγματοποιούνται, δυνάμει του νόμου, από τις επιχειρήσεις μεταφορών για το Deutsche Bundespost (γερμανική υπηρεσία ταχυδρομείων), παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη ΕΟΚ,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο από τους Mackenzie Stuart, πρόεδρο, O. Due, πρόεδρο τμήματος, P. Pescatore, T. Koopmans, U. Everling, K. Bahlmann και Y. Galmot, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Darmon

γραμματέας: J. A. Pompe, βοηθός γραμματέας

αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 5ης Ιουνίου 1985,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΑΠΟΦΑΣΗ

(Το μέρος που περιέχει τα περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

- 1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 16 Απριλίου 1984 η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 169 της Συνθήκης ΕΟΚ, προσφυγή με την οποία ζητεί να αναγνωριστεί ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, απαλλάσσοντας από το φόρο προστιθέμενης αξίας « τις παροχές που πραγματοποιούνται, δυνάμει του νόμου, από τις επιχειρήσεις μεταφορών για το Deutsche Bundespost (γερμανική υπηρεσία ταχυδρομείων) », παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη.
- 2 Η Επιτροπή, χρησιμοποιώντας τους όρους αυτούς, επαναλαμβάνει τη διατύπωση του άρθρου 4, σημείο 7, του γερμανικού νόμου περί φόρων κύκλου εργασιών (« Umsatzsteuergesetz » της 26ης Νοεμβρίου 1979, BGBl I, σ. 1953, στο εξής: « ο UStG »). Η Επιτροπή θεωρεί ότι η διάταξη αυτή προβλέπει απαλλαγή η οποία δεν εντάσσεται στις περιπτώσεις των απαλλαγών που επιτρέπονται στα κράτη μέλη από το άρθρο 13, υπό τον τίτλο « Απαλλαγές στο εσωτερικό της χώρας », της έκτης οδηγίας του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών — κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση (οδηγία 77/388, ΕΕ ειδ. έκδ. 09/001, σ. 49, στο εξής: « η οδηγία »). Ο τίτλος Α του άρθρου αυτού, ο οποίος φέρει την επικεφαλίδα « Απαλλαγές ορισμένων δραστηριοτήτων γενικού συμφέροντος » ορίζει, στην πρώτη παράγραφο, ότι « τα κράτη μέλη απαλλάσσουν... α) τις παροχές υπηρεσιών και τις παρεπόμενες προς τις παροχές αυτές παραδόσεις αγαθών, οι οποίες πραγματοποιούνται από τις δημόσιες ταχυδρομικές υπηρεσίες, εξαιρείσει της μεταφοράς προσώπων και των τηλεπικοινωνιών... ».
- 3 Προς στήριξη της προσφυγής της, η Επιτροπή βασίζεται ουσιαστικά στην περιοριστική απαρίθμηση των απαλλαγών που προβλέπονται στο άρθρο 13 της οδηγίας, στη διατύπωση της παραγράφου 1, στοιχείο α), που παρατίθεται πιο πάνω και η οποία αφορά μόνο τις παροχές που πραγματοποιούνται από τις δημόσιες ταχυδρομικές υπηρεσίες και όχι τις παροχές που πραγματοποιούνται από άλλους για τις δημόσιες ταχυδρομικές υπηρεσίες, καθώς και στο γεγονός ότι καμία άλλη διάταξη του άρθρου 13 δεν μπορεί να δικαιολογήσει την επίδικη απαλλαγή που θεσπίζει ο UStG.

- 4 Η γερμανική κυβέρνηση αμφισβητεί την κατά γράμμα ερμηνεία που υποστηρίζει η Επιτροπή. Αν και, στο γερμανικό κείμενο, η έκφραση « die öffentlichen Posteinrichtungen » φαίνεται να αναφέρεται μάλλον στον ταχυδρομικό φορέα ως όργανο, η αντίστοιχη έκφραση του γαλλικού κειμένου « les services publics postaux » μπορεί κάλλιστα να έχει υλική έννοια και να αναφέρεται στο σύνολο των δραστηριοτήτων που εξυπηρετούν τους σκοπούς των ταχυδρομείων. Αν εκληφθεί υπ' αυτή την έννοια, το κείμενο δεν αντιτίθεται στην απαλλαγή των προαναφερθεισών δραστηριοτήτων οι οποίες δεν πραγματοποιούνται άμεσα από τον ταχυδρομικό οργανισμό, στην προκειμένη περίπτωση από το Deutsche Bundespost, αλλά, κατά έμμεσο τρόπο και για λογαριασμό του Deutsche Bundespost, από άλλες επιχειρήσεις, στην προκειμένη περίπτωση από τους γερμανικούς σιδηροδρόμους και την αεροπορική εταιρία « Lufthansa ». Επομένως, εφόσον το κείμενο της διάταξης δεν είναι μονόσημο σε όλες τις γλώσσες, θα πρέπει να ερμηνευθεί βάσει της γενικής οικονομίας και του σκοπού της κανονιστικής ρύθμισης, στοιχείο της οποίας αποτελεί.
- 5 Όσον αφορά τη γενική οικονομία των σχετικών διατάξεων της οδηγίας, η γερμανική κυβέρνηση υποστηρίζει, καταρχάς, ότι οι απαλλαγές που προβλέπονται στις άλλες διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 13, τίτλος Α, αφορούν υλικές δραστηριότητες, οι οποίες καθορίζονται βάσει του σκοπού που επιδιώκουν. Θα ήταν τελείως ξένο προς την οικονομία αυτή της παραγράφου 1, να θεωρηθεί ότι η διατύπωση του στοιχείου α) αφορά μόνο τις δραστηριότητες ορισμένων διαχειριστικών οργάνων και όχι όλες τις δραστηριότητες που εξυπηρετούν σκοπούς ταχυδρομικής υπηρεσίας.
- 6 Δεύτερον, η γερμανική κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η ερμηνεία που προτείνει η Επιτροπή καθιστά άνευ οιασδήποτε σημασίας τους όρους του εν λόγω στοιχείου α), δεδομένου ότι οι δημόσιες ταχυδρομικές υπηρεσίες απαλλάσσονται ήδη από το φόρο, ως δημόσιος οργανισμός, βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 5, της οδηγίας, η δε μεταφορά προσώπων, καθώς και οι τηλεπικοινωνίες, εξαιρούνται από την απαλλαγή αυτή βάσει του παραρτήματος Δ, στο οποίο παραπέμπει το εν λόγω άρθρο 4, παράγραφος 5.
- 7 Όσον αφορά το σκοπό που επιδιώκεται με τις απαλλαγές οι οποίες προβλέπονται στο άρθρο 13, τίτλος Α, παράγραφος 1, της οδηγίας, η γερμανική κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η διάταξη αυτή αποβλέπει στη γενική απαλλαγή ορισμένων υλικών δραστηριοτήτων που ασκούνται προς το γενικό συμφέρον, προκειμένου να αποφευχθεί αύξηση των τιμών των παροχών που ανάγονται στις δραστηριότητες αυτές. Αντίκειται στο σκοπό αυτό η φορολόγηση των παροχών μεταφοράς που πραγματοποιούνται για το Deutsche Bundespost, και οι οποίες επιδιώκουν ακριβώς τον ίδιο σκοπό με τις δραστηριότητες που ασκεί αλευθείας το Deutsche Bundespost.

- 8 Αντιθέτως, η οδηγία δεν αποβλέπει καθόλου στην εναρμόνιση των νομοθεσιών των κρατών μελών στον ταχυδρομικό τομέα, αλλά αφήνει στα κράτη μέλη την ελευθερία να καθορίζουν την οργάνωσή τους στον τομέα αυτό. Η ερμηνεία, όμως, που προτείνει η Επιτροπή, καταλήγει είτε σε *de facto* εναρμόνιση είτε σε άνιση μεταχείριση των κρατών μελών, ανάλογα με την οργάνωση των ταχυδρομικών τους υπηρεσιών, πράγμα το οποίο αντίκειται στον κύριο σκοπό της οδηγίας, δηλαδή τη θέσπιση ομοιόμορφης φορολογικής βάσεως και συγκρίσιμου συστήματος εισπράξεως των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων σε όλα τα κράτη μέλη.
- 9 Κατά τη γερμανική κυβέρνηση, ο μόνος τρόπος για να εξασφαλιστεί η τήρηση της αρχής της ισότητας και να αποδοθεί στην επίμαχη διάταξη της οδηγίας έννοια κοινή στα κράτη μέλη, είναι να δοθεί στη διάταξη αυτή η ερμηνεία ότι αφορά τις ταχυδρομικές δραστηριότητες υπό την υλική του όρου έννοια, είτε οι δραστηριότητες αυτές ασκούνται από τα υπό στενή έννοια ταχυδρομεία είτε ασκούνται από άλλους οργανισμούς, τουλάχιστον όταν το εθνικό δίκαιο εξασφαλίζει ότι, από απόψεως ποινικής, ταχυδρομικής και αστικής νομοθεσίας, οι δραστηριότητες των άλλων αυτών οργανισμών αντιμετωπίζονται ακριβώς κατά τον ίδιο τρόπο όπως εάν τις ασκούσε το ταχυδρομείο *stricto sensu*. Αυτή ακριβώς είναι η περίπτωση των μεταφορών που πραγματοποιούν οι γερμανικοί σιδηρόδρομοι και η « Lufthansa » για το Deutsche Bundespost. Πρόκειται, στην πραγματικότητα, για « έμμεσες ταχυδρομικές δραστηριότητες ».
- 10 Προκειμένου να επιλυθεί η διαφορά αυτή, θα πρέπει καταρχάς να εξεταστεί πώς έχει η διατύπωση της επίμαχης διάταξης της οδηγίας σε όλες τις γλώσσες. Η διάταξη αυτή θεσπίζει όχι την ευχέρεια, αλλά την υποχρέωση όλων των κρατών μελών εκτός από την Ελληνική Δημοκρατία, η οποία δεν έχει εφαρμόσει ακόμα το σύστημα του ΦΠΑ, να απαλλάξουν από το φόρο: « die von den öffentlichen Posteinrichtungen ausgeführten Dienstleistungen » (στη γερμανική έκδοση)· « the supply by the public postal services of services ... » (στην αγγλική έκδοση)· « tjenesteydelse... præsteret af det offentlige postvæsen... » (στη δανική έκδοση)· « les prestations de services... effectuées par les services publics postaux » (στη γαλλική έκδοση)· τις παροχές υπηρεσιών... οι οποίες πραγματοποιούνται από τις δημόσιες ταχυδρομικές υπηρεσίες... » (στην ελληνική έκδοση)· « quando sono effettuate dai servizi pubblici postali, le prestazioni di servizi... » (στην ιταλική έκδοση)· « de door openbare postdiensten verrichte diensten... » (στην ολλανδική έκδοση).
- 11 Αν είναι αλήθεια ότι η διατύπωση σε ορισμένες από τις γλώσσες αυτές επιτρέπει να εκληφθούν οι όροι « δημόσιες ταχυδρομικές υπηρεσίες », μεμονωμένα, από υλική έννοια, να θεωρηθεί, δηλαδή, ότι αφορούν το σύνολο των ταχυδρομικών δραστη-

ριοτήτων, η σύνταξη της όλης φράσης δείχνει σαφώς ότι οι λέξεις αυτές υποδηλώνουν τα διαχειριστικά όργανα, τα οποία πραγματοποιούν τις παροχές υπηρεσιών που πρέπει να απαλλαγούν από το φόρο. Επομένως, για να καλύπτονται από τη διατύπωση της διάταξης, πρέπει ο πραγματοποιιών τις παροχές αυτές να μπορεί να χαρακτηριστεί « δημόσια ταχυδρομική υπηρεσία » υπό την οργανική έννοια του όρου. Αυτό δεν συμβαίνει π.χ. με τις επιχειρήσεις μεταφορών, οι οποίες, χωρίς να έρχονται σε επαφή με το κοινό, πραγματοποιούν μόνο τη μεταφορά μακράς αποστάσεως μεταξύ δύο ταχυδρομικών καταστημάτων.

- 12 Ενόψει ενός τόσο σαφούς κειμένου, δεν είναι δυνατό να εφαρμοστεί η προβλεπόμενη απαλλαγή σε δραστηριότητες που επιδιώκουν τους ίδιους αυτούς σκοπούς, ασκούνται όμως από όργανα τα οποία δεν μπορούν να θεωρηθούν ως « δημόσιες ταχυδρομικές υπηρεσίες » υπό οργανική έννοια, εκτός αν υπάρχουν άλλα αναμφίλεκτα στοιχεία ερμηνείας που να συνηγορούν υπέρ της επεκτάσεως αυτής σε σχέση με το κείμενο της διάταξης.
- 13 Τέτοιο στοιχείο δεν προκύπτει από τη σύγκριση της διάταξης αυτής με το κείμενο των άλλων διατάξεων της ίδιας παραγράφου. Οι απαλλαγές που προβλέπουν οι διατάξεις αυτές, περιγράφονται κατά τρόπο πολύ διαφορετικό η μία από την άλλη. Αν και οι απαλλαγές αυτές θεσπίζονται υπέρ δραστηριοτήτων που επιδιώκουν ορισμένους σκοπούς, οι περισσότερες από τις διατάξεις αυτές προσδιορίζουν επίσης και τους οικονομικούς φορείς, οι οποίοι επιτρέπεται να πραγματοποιούν τις παροχές που απαλλάσσονται από το φόρο. Δεν είναι, επομένως, ορθό να λέγεται ότι οι παροχές αυτές καθορίζονται με αναφορά σε καθαρά υλικές ή οργανικές έννοιες.
- 14 Όσον αφορά τη σχέση του άρθρου 4 με το άρθρο 13 της οδηγίας, πρέπει, καταρχάς, να τονιστεί ότι το πρώτο αφορά την έννοια του υποκειμένου στο φόρο, ενώ το δεύτερο προβλέπει την απαλλαγή από το φόρο ορισμένων παροχών υπηρεσιών ή παραδόσεων αγαθών. Το άρθρο 4, παράγραφος 5, ορίζει, στο πρώτο εδάφιο, ότι οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου δεν θεωρούνται ως υποκείμενοι στο φόρο για τις δραστηριότητες ή πράξεις, τις οποίες πραγματοποιούν ως δημόσια αρχή. Το τελευταίο εδάφιο της ίδιας παραγράφου επιτρέπει στα κράτη μέλη να εξομοιώνουν προς τις δραστηριότητες δημοσίας αρχής τις δραστηριότητες των εν λόγω οργανισμών, που απαλλάσσονται δυνάμει του άρθρου 13.
- 15 Από αυτό έπεται ότι, ακόμα και όταν οι ταχυδρομικές δραστηριότητες ανατίθενται σε οργανισμούς δημοσίου δικαίου, είναι απαραίτητο να εφαρμοστεί το άρθρο 13, καθώς και το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 4, παράγραφος 5, που παραπέμπει στο άρθρο 13, προκειμένου να απαλλαγεί το σύνολο των δραστηριοτήτων αυτών, μέρος μόνο των

οποίων μπορεί να θεωρηθεί ως δραστηριότητα δημοσίας αρχής υπό τη στενή του όρου έννοια. Δεν είναι, επομένως, ορθό να λέγεται ότι η απαλλαγή που προβλέπει το άρθρο 13 θα στερείτο οιασδήποτε σημασίας αν δεν ίσχυε παρά μόνο για τις δραστηριότητες των οργανισμών δημοσίου δικαίου.

- 16 Εξάλλου, η απαλλαγή που προβλέπει το άρθρο 13 διατηρεί όλη τη σημασία της στην περίπτωση που τα κράτη μέλη αναθέτουν τις ταχυδρομικές δραστηριότητες σε διαχειριστικό όργανο, το οποίο δεν αποτελεί οργανισμό δημοσίου δικαίου. Με τον τρόπο αυτό, η οδηγία απέφυγε, ακριβώς, να επηρεάσει την ταχυδρομική οργάνωση των κρατών μελών. Οι ταχυδρομικές δραστηριότητες εξακολουθούν να απαλλάσσονται από το φόρο ακόμα και όταν ασκούνται κατά παραχώρηση από επιχειρήσεις. Η διάταξη περιορίζει την απαλλαγή αποκλειστικά και μόνο στις παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιεί το ταχυδρομείο, είτε αυτό αποτελεί οργανισμό δημοσίου δικαίου είτε είναι επιχείρηση που ασκεί τη δραστηριότητα κατά παραχώρηση, εξαιρεί δε από την απαλλαγή τις υπηρεσίες που παρέχονται προς το ταχυδρομείο από άλλες επιχειρήσεις.
- 17 Όσον αφορά το σκοπό που επιδιώκεται με τις απαλλαγές οι οποίες προβλέπονται στο άρθρο 13, πρέπει να παρατηρηθεί ότι το άρθρο αυτό καθόλου δεν αναφέρει όλες τις δραστηριότητες γενικού συμφέροντος, αλλά μόνο ορισμένες από αυτές, τις οποίες και απαριθμεί με προσοχή και περιγράφει κατά πολύ λεπτομερή τρόπο. Στις αιτιολογικές σκέψεις της οδηγίας αναφέρεται σχετικά μόνο « ότι πρέπει να καταρτισθεί κοινός πίνακας απαλλαγών με σκοπό την ομοιόμορφη είσπραξη των ιδίων πόρων σε όλα τα κράτη μέλη », αλλά δεν παρέχεται καμία αιτιολογία για την επιλογή που πραγματοποιείται μεταξύ των δραστηριοτήτων γενικού συμφέροντος. Η Επιτροπή παρατηρεί ότι μόνο η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας απαλλάσσει τις παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται από επιχειρήσεις μεταφορών προς τον ταχυδρομικό οργανισμό.
- 18 Υπό αυτές τις συνθήκες, τα επιχειρήματα, τα οποία η γερμανική κυβέρνηση αρύεται από τους σκοπούς της απαλλαγής και από την αρχή της ισότητας, δεν είναι σε θέση να στηρίξουν την ερμηνεία που προτείνει η κυβέρνηση αυτή.
- 19 Πρέπει να προστεθεί ότι η έκφραση « έμμεσες ταχυδρομικές δραστηριότητες », που χρησιμοποιεί η γερμανική κυβέρνηση, είναι ξένη προς το γενικό σύστημα του ΦΠΑ που θεσπίζει η οδηγία, και το οποίο προβλέπει ότι οι παραδόσεις αγαθών και οι παροχές υπηρεσιών, που πραγματοποιεί ο υποκείμενος στο φόρο, φορολογούνται χωρίς η βάση επιβολής του φόρου στις πράξεις αυτές να επηρεάζεται από τις παροχές που έχουν παρασχεθεί στον υποκείμενο στο φόρο από άλλους επιχειρηματίες και οι οποίες, επομένως, αποτελούν εμμέσως μέρος των πράξεων που πρέπει να φορολογηθούν.

- 20 Επομένως, πρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η γερμανική κυβέρνηση δεν απέδειξε την ύπαρξη στοιχείων ερμηνείας που να επιτρέπουν την επέκταση της απαλλαγής που προβλέπεται στο άρθρο 13, τίτλος Α, παράγραφος 1, στοιχείο α), σε περιπτώσεις άλλες από εκείνες που απορρέουν από το ίδιο το κείμενο της διάταξης αυτής. Δεδομένου ότι καμία άλλη διάταξη της οδηγίας δεν επιτρέπει στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας να εισαγάγει παρεκκλίσεις από το γενικό σύστημα φορολογίας που προβλέπεται στην οδηγία αυτή, ιδίως δε από το άρθρο 2 της οδηγίας, όσον αφορά τις παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται εξ επαχθούς αιτίας για το Deutsche Bundespost από επιχειρήσεις μεταφορών, η ύπαρξη της παράβασης που καταγγέλλει η Επιτροπή πρέπει να θεωρηθεί αποδεδειγμένη.
- 21 Πρέπει επομένως να αναγνωριστεί ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, απαλλάσσοντας από το φόρο προστιθεμένης αξίας τις παροχές που πραγματοποιούνται, δυνάμει του νόμου, από τις επιχειρήσεις μεταφορών για το Deutsche Bundespost, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη ΕΟΚ καθώς και από τις διατάξεις της έκτης οδηγίας του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών — κοινό σύστημα φόρου προστιθεμένης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 22 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Επειδή η καθής ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

αποφασίζει:

- 1) Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, απαλλάσσοντας από το φόρο προστιθεμένης αξίας τις παροχές που πραγματοποιούνται, δυνάμει του νόμου, από τις επιχειρήσεις μεταφορών για το Deutsche Bundespost, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη ΕΟΚ καθώς και από τις διατάξεις της έκτης οδηγίας του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, των

σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών — κοινό σύστημα φόρου προστιθεμένης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση.

2) Καταδικάζει την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας στα δικαστικά έξοδα.

Mackenzie Stuart	Due	Pescatore	
Koopmans	Everling	Bahlmann	Galmot

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 11 Ιουλίου 1985.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο πρόεδρος

A. J. Mackenzie Stuart